

G A Z E T A

P O L I C J I P A N S T W O W E J

№ 52.

WARSZAWA, dnia 24 grudnia 1920 r.

Rok 2.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

WARSZAWA, — DŁUGA 38

REDAKTOR PRZYJMUJE

OD GODZ. 6—8 WIECZ.

TELEFON 55-73.

♦♦ KOMITET REDAKCYJNY: ♦♦

M. BORZECKI, H. CEDERBAUM, E. DĄBROWIECKI,

J. KUCZYŃSKI, S. URBANOWICZ, BR. ZANIEWSKI.

PRZEDPŁATA 34 M. MIESIĘCZNIE.

CENA NUMERU POJEDYŃCZEGO

8 MAREK.

ADMINISTRACJA OTWARTA

OD 10 R.—2 PP. TEL. 299-33.

POLSKIE DZIECIĄTKO JEZUS

Narodził się Zbawiciel w ubożuchnej stajence. Nad słomianą strzechą, otoczona strzelistymi promieniami, świeci gwiazda prorocza, i dobrym ludziom radosną wieść zwiastuje.

Przybieżeli trzej królowe, tego świata mocarze i ramię w ramię z maluczkiem pospółstwem, z ubogimi oraczami i jeszcze nikczemniejszymi bezrolnymi pastuszkami, pobożnie poklekali, w prochy ziemne składając swoje drogocenne, złociste berła i korony.

Poczem u stópek Pana Jezusa, rozgrzewanych oddechem pracowitych wołów i welaistych owieczek, tleją szczerosrebrne, precudnie wonne kadzieinice monarsze. Tuż obok na ubogim, szorstkim samodziale parcianym, rozłożyła swoje skromne, od serca złożone dary brać wieśniacza: „kopy jajec i placka kawalec” — ja opiewają prastare, pyłem wieku przypruszone kantyczki polskie.

Tkwi w onej świętej legendzie coś do głębi swoiście naszego, rodzimego, co pachnie miodami Piastowemi oraz zbożowemi wyziewani naszej rodzonej Matki Ziemi.

W noc wigilijną, pieśń o Bożem Narodzeniu rozplywa się po wszystkich krańcach świata chrześcijańskiego, lecz każda z nich, chociaż opiewa jedną i tę samą Tajemnicę, jest przystrojona w dźwięki jakby nieswoje dla polskiej duszy.

Prostaczek polski, uważnie będzie słuchał koledy Normandzkiej w której jest mowa o koledce Przedwiecznego, skapanej w fałach wzburzonego oceanu. Skupi swoje pobożne uczucia gdy mu Włoch zaśpiewa o szopce, ukrytej wśród gąszczów pinii i drzew laurowych. On jednak będzie wdychał najżarliwiej do swojej szopki, skleconej z bierwian sosnowych sękierą wioskowego cieśli — kuma i sąsiada.

W jego prostym wieśniaczym umyśle, nie skażonym naleciałościami rozumu obcych ksiąg, zarysuje się postać Polskiego Pana Jezusa, zrodzonego w mroźny i śnieżny wieczór grudniowy, na zapadłej wioszczynie Mazowska, Ślązka lub ziemi Krakowskiej.

Gloria In excelsis Deo! — będzie powtarzał z zapalem swojej czerstwej głęboko wierzącej duszy, za aniołem co rozwija białe skrzydła nad strzechą, która osłania od wiatru i śniegu Dziecię nowonarodzone.

Ma Polska własne Dzieciatko Jezus, uwidocznione na własnych ołtarzach świątyń mdrzewiowych.

Nasz własny Bóg przecie — czytasz z głębi modrych oczu, mgłą wzruszenia zasnutych — strzeże losów naszej Ojczyzny i wszystkiego naszego narodu. Nikt inny, tylko On, syn Matki Częstochowskiej.

Mędrce polski, mężu na drżących rękach wspierający głowę osiwiałą, ty który większą część długiego żywota spędziłeś na badaniu pożółkłych pergaminów, ty co wciąż zgłębiasz tajnie dziejów ojczystych, wejrzyj wyrozumiale w owe pozornie naiwne rozumowania swego młodszego brata.

Bo wszak i twoja wyobraźnia religijna, kształtuje pojęcia Boga Polskiego, który już tylekroć opiekował się losami tej ziemi. Nie inny, tylko Chrystus w szopie polskiej zrodzony, w odruchu twórczym rozmyślań wywodził tę ziemię Piastów i Jagiellonów z odmetów klęsk, pożóg wojny, oraz zaborów.

On to kierował mieczem Jagielly. On spuścił hańbę na szwedów zalewających nasz kraj, on wreszcie upokorzył i dla naszej obrony w proch rozwiął potęgę tronów wrażeń, nam, podstępnych i łupu chciwych,

On zesłał wolność Polsce zakutej w kajdany, biczowanej i targanej szponami najeźdźców.

Daremnie Atylla Północy usiłował zaćmić Boga naszego, p tokiem swoich pozłocistych kopuł cerkiewnych; napróżno Pruski bożek ucisku, ćwiczył i torturował polską dźwiatwę wrześnieńską za jej westchnienia do własnego umiłowanego i wlebianego Boga.

Bóg Polski zwyciężył obcą złość i obce nienawistne godła, albowiem tylko miłość rodzi zwycięstwo.

Bóg Polski znowu się rodzi w wątlej i swojskiej stajence. Rodzi się w chwili przelomów, zwątpień i zmagañ.

My wszyscy, jego pełne łaski dzieła mający w duszach wryte, pamiątkę Bożego Narodzenia witamy porywem radości, uwielbienia i wewnętrznej pewności.

Bóg Polski zawsze będzie podwaliną i ostoją naszą. On nam ześle miłość braterską, moc do wykonania zamierzonych czynów wolności i wyzwolenia. On nas nie opuści, jak nie opuszczał wśród najgroźniejszych niebezpieczeństw, jak wspierał swoją przemożną dłońią naszych praojców walecznych i pobożnych.

Przeto z jasną pogodą w duszy, czołem w niebiosy wzesionem i wzrokiem rozjaśnionym nadzieją pomyślnego jutra, ujmijmy się za ręce krzepko a po bratersku, wszyscy ilu nas jest na tej krainie Lechowej.

Kołem synów jednej matki, otoczmy koledkę naszego Dzieciątka Jezus i składając hołd Nowonarodzonemu, ślijmy Jemu pieśni stałodawne, — sobie życzymy z serca:

Wesołych Świął

F. R.

ŻYTOMIRSKI ZYGMUNT AUGUST, por. żand.

UWAGI Z DZIEDZINY MEDYCyny SĄDOWEJ.

(Dokończenie).

Do przeprowadzania dochodzeń z dziedziny chemii, botaniki i t. p. ustanowieni byli stali i etatowi *asesorowie farmacji* i to przy urzędach lekarskich, a rekrutowali się i byli wybierani przeważnie z miejscowych aptekarzy. Tak przedstawia się stan rzeczy na ziemach dawnej Kongresówki, pozostających pod zaborem rosyjskim;

b) w Poznańskim, które zaborscy rząd niemiecki zawsze uważał za integralną część Królestwa Pruskiego, obowiązywały w tym względzie te same mniej więcej przepisy, co i w innych państwach Rzeszy. Wszystko więc, co powiedziano o osobach sądowo-lekarskich w Niemczech (art. VII poprzedni) odnosi się także i do Poznańskiego;

c) w Galicji, pozostającej pod zaborem austriackim, pierwszym urzędem był *fizyk powiatowy*, po większych zaś miastach *fizyk miejski*. Funkcje ich w dziedzinie praktyki sądowo-lekarskiej były dość rozciągłe i obszerne, nie korzystano zaś z nich tylko w wypadkach, gdy chodziło o sprawy wymagające niezbędnie orzeczeń specjalistów. Jednak zarówno jeden jak i drugi obowiązani byli być przy obdukcjach, wydawali t. zw. karty śmierci, potwierdzające czyjś zgon, musieli uczestniczyć we wszystkich komisjach sanitarnych i zdawali co pewien czas Starostwom, ew. Magistratom raporty ze stanu zdrowotnego swego rejonu. Musieli dbać o higienę i zapobiegać wszelkim epidemiom, oraz byli upoważnieni do wydawania, z tytułu swego urzędu i urzędowego charakteru wszelkich koniecznych ku temu zarządzeń. Działali w charakterze władz administracyjnych, państwowych, czy też krajowych lub miejskich, stawiając odpowiednie wnioski lub opracowując projekty ukształtowania stosunków sanitarnych danego terytorjum. Obowiązani byli przestrzegać ściśle przepisy sanitarne i pilnować ich wykonania. Mieli nadzór nad szpitalami, za które jednak odpowiedzialni byli przedewszystkiem lekarze, którzy nimi kierowali. Poza to, leczyl zadar-

mo urzędników państwowych i ich rodziny, co zupełnie nie przeszkadzało im zajmować się praktyką prywatną. Prawa ich i obowiązki określone były najdokładniej osobnymi przepisami.

Nadmienić jeszcze trzeba, że posady tych lekarzy, czyli fizyków powiatowych lub miejskich nie dawały nadzwyczajnych korzyści osobistych. Pominąwszy już okoliczności, że dany lekarz ciągle musiał być gotów do usług wymaganych przez władzę, to poza to uposażenie jego, w stosunku do ciągłych i nader żmudnych obowiązków, było nader skromne. Ubiegać się zatem o powyższe stanowisko mogli ludzie tylko zamożni i poświęceni swej idei oraz pracy, skierowanej nie dla osobistych korzyści, ale dla dobra ogółu i społeczeństwa. Posady te były rządowe, krajowe i miejskie, płatne przez państwo, kraj i miasta. Sprawa więc pod tym względem przedstawia się prawie identycznie jak w Niemczech i Poznańskim.

Wszystkie kategorie osób sądowo-lekarskich, wyliczone powyżej, należy zaliczyć do urzędowych, albowiem czynności swe w sądach spełniają oni z tytułu swego urzędowego charakteru. Poza to, jak wiadomo, powołuje się do ekspertyzy także i lekarzy prywatnych—specjalistów, których jednak zaprzysięga się każdorazowo. Orzeczenie ich jest wtedy równoznaczne z orzeczeniem, lekarza sądowego. Widzimy więc, że pod tym względem kwestja powoływania tego lub innego rodzaju lekarzy sądowych, ostatecznie ukształtowała się, z czasem, we wszystkich trzech zaborach tak samo, jak miało to miejsce w Niemczech, o czym już była mowa w rozdziale VII naszej rozprawy.

Z przedstawienia stanu rzeczy na ziemiach polskich, możemy sobie wyrobić pojęcie o podobnych instytucjach w Austrii i Rosji, które narzucały je dzielnicom Polski, jako ustanowione na zasadzie przepisów ogólnych ustaw państwowych.

W odniesieniu do innych krajów, możemy powiedzieć, że wszędzie tam istnieją podobne

stosunki pod tym względem. Są podobne typy osób sądowo-lekarskich o charakterze urzędowym, które w pierwszym rzędzie są obowiązane do świadczeń urzędowych na rzecz sądu i państwa, a to z tytułu swego urzędowego stanowiska — i są lekarze prywatni, specjaliści, których się w razie potrzeby wzywa do wydania orzeczenia, które ma tę samą wartość, jak gdyby je wydał urzędowy lekarz sądowy, gdyż, jak już poprzednio zaznaczono, dzisiaj nikomu prawie nawet z lekarzy prywatnych nie są obce wiadomości, jaki h się wymaga od fachowego lekarza sądowego. Poza to, wartość jego opinii podnosi jeszcze w wysokim stopniu specjalność nauki, którą reprezentuje.

Że lekarze prywatni zdołali sobie wyrobić podobny autorytet w orzecznictwie sądowym, niema w tem nic dziwnego, albowiem medycyna jest nauką rozpadającą się na cały szereg gałęzi, które, pojedynczo nawet brane, stanowią olbrzymie całości, trudne do objęcia — trudno więc wymagać od lekarza rządowego, aby przy swoim uciążliwym zajęciu i przy wynikającym stąd braku czasu, mógł oddawać się studjom, w znaczeniu akademickim pomyślanym, i mógł w czasie ekspertyzy wyczerpująco odpowiedzieć swemu zadaniu, zwłaszcza o ile chodzi o wypadek, gdzie trzeba być nie tylko specjalistą, ale nawet być obznajmionym z najnowszymi odkryciami naukowymi. Tego jednak można wymagać od lekarza prywatnego, który, poza swoją praktyką zawsze ma możliwość zapoznać się z nowo ujawnionymi wynikami badań i który w równej mierze i z równym skutkiem, jak i lekarz rządowy, może być jako ekspert użyty, tym więcej, że wszędzie dzisiaj na uniwersytetach wprowadzona wykłady z medycyny sądowej, uzupełniają jego wykształcenie i dają mu zasób tych potrzebnych wiadomości, jakich wymaga się od fachowego lekarza rządowego, z którym, ze względu na wyżej przytoczone okoliczności, w czasie przeprowadzenia ekspertyzy, jest nierównoznaczny.

Spostrzeżenia podróżnika.

Boże Narodzenie.

Rozmaicie ludzie na świecie obchodzą święto Bożego Narodzenia, albowiem, co kraj to obyczaj.

W ciągu mego życia, zdarzało mi się oglądać lub uczestniczyć w rozmaitych zwyczajach kolędowych. Na Żmudzi w kościołach wiejskich, na jednym z bocznych ołtarzy, bywa ustawiana kołyska z Dzieciątkiem. Ludziska nadchodzą kolejno, każdy poruszy kołyską i złoży na tacy swój grosz, rad „że i on“ usypia Pana Jezusa.

W Normandji, szopkę w kościołach rybackich przedstawiają żywe osoby, w Hiszpanji od nadmiaru rac i rakiet puszczanych przed kościołem oczy ulegają olśnieniu i uszy puchną.

W katolickich Niemczech, np. w Westfalji i Bawarji, są miejscowości, w których to kościołach zasiada piękna wieśniaczka, kołysząca własne niemniej dobrane niemowlę.

Wszystko to niema jednak łączności z bytem policyjnym.

Łączność tę znalazłem na wydmuchach nadbałtyckich, na Łotwie czyli Kurlandji. Nie wiem jak tam jest dzisiaj, lecz za moich wędrówek po tamtejszych okolicach, mianowicie na wybrzeżach rybackich między Libawą i Trzkułnem, wszystkie cmentarzyki wiejskie poczynawszy od pierwszego święta Bożego Narodzenia, roily się od choinek, obwieszonych cackami, łańcuchami papierowemi, nawet jabłkami i słodyczkami. W wieczór wigilijny, rybaczka i wieśniaczka, nadpalata świeczki w gronie domowem, część słodczy choinkowych dzieliła pomiędzy dziatwę, drzewko zaś z pozostałościami, wtowarzystwie domowników niosła na cmentarz.

Nadzwyczaj oryginalnie przedstawiały się te cmentarze, prawie aż do końca zapust. Głęboko wkopana w mogily, jak mogily opierały się stale panującym zimą nawałnicom morskimi. Wicher rwał łańcuchy i rozsiewał po polach cacka i słodczyce pobożnie przeznaczone dla dusz które odeszły.

Nikt jednak nie ośmielał się dotykać lub tembardziej rabować choinek. Czuwała nad ich całością dobrodusza, lecz surowa policja kurlandzka, wówczas jeszcze po niemiecku zorganizowana i podległa władzom sądownym.

W okresie świąt pomienionych, policja pełniła umyślnie dyżury, ściśle, chociaż dobrowolne. Cześć dla umarłych, oraz wyrosłe z tradycji przekonanie, iż „umarły też musi mieć swoją choinkę“, tembardziej pobudzały czujność policjantów.

Policjant kontrolerem wiary.

W r. 1877 przyjechałem na wakacje do rodziców, zamieszkałych w okolicach Terespoła pod Brześciem Litewskim. Była to epoka walki zjadłej rządu moskiewskiego z Unją. Po wsiach siedziały oddziały kozackie i nanajkami „nawracały“ lud na prawosławie. W Białej Podlaskiej i w Siedlcach, więzienia nie były w stanie pomieścić „opornych“ greko-unitów. Wielu z pomiędzy nich wywieziono na Syberję, gdzie w ciężkich robotach pomarli.

Zgraja policyjna, złożona z wyrzutków rosyjskich, wszystkimi siłami dopomagała rządowi w tropieniu ludzi, których winą było to, iż chcieli czcić swego Boga i modlić się w sweich cerkiewkach.

Naczelnik więzienia w Białej wymyślił oryginalny sposób torturowania więźniów, w celu zmuszenia ich do przejścia na „prawdziwą wiarę“. Strawę wydawał im kraszoną jakimś olejem mocno przezyciszczającym i bardzo nieśmacznym. Niektórzy więźniowie nie mogli przemódz odrazy i „dla świętego spokoju“ podpisywali akt przejścia na „carską wiarę“.

Byli to jednak ludzie najslabszego hartu.

W Wólce Dobryńskiej, na przymusowym pogrzebie gospodarza, baby wiejskie dopuściły się buntu. Obcięły popowi brodę, policjantów rozbroili, zwłoki zaś odebrały siepaczom i pochowały na cmentarzu unickim. Nazajutrz, nadjechał naczelnik powiatu z kozakami, trumnę kazał wykopać i powieźć na cmentarz prawosławny.

W Matowej Górze, pow. bialskiego, cerkiewka od lat kilku pusta, gdyż po „prześwieceniu“ nie zaglądała do niej żywa dusza, była widownią nadzwyczaj swoistej demonstracji. Pop P. (wychowaniec seminarjum chełmskiego, dawniej ksiądz unicki) zapuścił brodę i okazywał wielką gorliwość „świaszczennika“. Drżał o swoje stanowisko, ponieważ literalnie cała parafia odmówiła mu posłuszeństwa.

Owóz pewnej niedzieli, najniespodziewaniej odbywa się wielki zjazd włościan, czem uradowany pop rozkazuje dzwonić we wszystkie dzwony i występuje z uroczystem nabożeństwem dziękczynnem.

Chłopi zapełniają cerkiew i tu rozdzwiewają się do naga. Pozostawili odzież i hurmem idą do pobliskiego Buga, gdzie kąpią się pomimo chłodu. Na protest popa oświadcza:

— Cerkiew prawosławna była nam potrzebna do przechowania odzieży. Poza to nam djabła się nam zdąza.

Wiść o manifestacji doszła do Warszawy i nawet telegrafowano o niej do Petersburga. W rezultacie, podwojono ucisk i otwarto nowe więzienia.

Powracam do roku 1877. Pojechaliśmy na rotaty. Przed kościołem terespolskim rz. katolickim, jedynym ocalałym w całej okolicy, policja zgromadzona w części i z Litwy, wystąpiła z iście moskiewską szykaną. Policjanci uszykowani w dwa bardzo długie szpalery, zaopatrzeni w latarnie, sprawdzali niby, czy na nabożeństwo nie przybyli wypadkiem i unicki.

Każdego kto zmierzał do drzwi kościelnych zatrzymywano, chwymano za twarz i przy oślepiającym blasku latarni rozpoznawano.

Zdarzyło się, iż na rotaty przyjechał ze wsi Małaszewicze tatar, szlachcic polski, pułkownik Ejaszewicz, mahometanin. Ten, gdy mu naczelnik policji z Brześcia w oczy zaświecił, spoliczkował go, obalił, skopał nogami. Policjanci byli przerażeni tym wypadkiem, w ciemnościach bowiem nie zauważono, iż wojskowy ma na sobie wysokie ordery.

Mieliśmy też w domu nadzwyczaj przykre święta. W pierwszym dniu, do naszego domu zjechał ów pop z Malowej Góry w otoczeniu policji i spędził mnóstwo dziatwy, którą chrzczył na prawosławie. My, młodzież inteligentna, w tej liczbie studenci z Warszawy i Krakowa, pod groźbą szabel i nahajek byliśmy zniewoleni trzymać dziatwę do chrztu.

Jeden z takich moich chrzestnych synów, jest dziś znanym u nas kapłanem.

Taką mniej więcej była rola policji rosyjskiej w dziejach „chrztu“ prawosławnego na Unji podlaskiej.

Fr. Remstein.

Przyszłość walki międzynarodowej z przestępstwem.

Przekład z serbskiego miesięcznika p. t. „Policija”.

W swoim słynnym dziele p. t. „Potop” autor Gustaw Doré kreśli nam swą umiejętną ręką obraz, przedstawiający, jak na niezgłębionym obszarze morskim pozostała tylko mała wyspa, a na niej skupiły się różne stworzenia. Wśród dzikich lwów, tygrysów, zwierząt domowych, gadów i t. p., stworzeń znajdują się również i ludzie. Wszystko to ogarnięte jest jedną myślą, jednym instynktem — sprowadzającym się do obrony przed wspólnym niebezpieczeństwem.

Wspólnie grożące zło i niebezpieczeństwo jest tym istotnym impulsem, nakazującym konieczność stworzenia międzynarodowego prawa i organizacji, któreby mogły uzupełnić te luki, jakie w odnośnej dziedzinie istnieją w prawie cywilnym i karnym, któreby zdołały zagaić te blizny i usunąć rozkład, spowodowany wielką wojną światową. Rozległym polem działalności, opartej na wspólnej akcji narodów, jest walka z międzynarodowymi przestępcami kryminalnymi. Wymaga ona dzisiaj szczególnej uwagi i intensywnego wspólnego wysiłku.

Już przed wojną, pracujące w tej dziedzinie jednostki, we wszystkich niemal krajach, rozumiały potrzebę stworzenia organizacji policji międzynarodowej, a to w celu prowadzenia we wszystkich krajach cywilizowanych na całym globie ziemskim wspólnej walki z przestępstwem. Zdawano sobie z tego sprawę, że kryminalista sprytnie i podstępnie korzystał z granic politycznych poszczególnych państw, które przekraczał, by zacierać za sobą ślady, wiedząc, że po za nie względnie tylko sięgać mogą władze, walczące z przestępstwem i ścigające go w kraju, gdzie przestępstwo to popełnił.

Zbiegli zbrodniarze i defraudanci, oraz wszelkiego rodzaju więksi przestępcy ścigani przez policję z chwilą, gdy przekraczają granice państwa, w którym popełnili przestępstwo, mają to przeświadczenie, że szansa ich na zatarcie za sobą śladów znacznie się polepsza. Na obczyźnie bowiem ścigany przestępca wie, że nawet gdy zostanie poznany i pociągnięty do odpowiedzialności, formalności związane z przekazaniem go władzom właściwym są tak skomplikowane, a stosunki dyplomatyczne między poszczególnymi państwami są nieraz tak napięte, iż takie okoliczności właśnie mogą dlań posłużyć, jako pewne gwarancje bezpieczeństwa lub złagodzenia kary.

Są również tego rodzaju przestępcy, którzy specjalnie potrafią wyzyskiwać dla się niedomagania środków międzynarodowych w ściganiu przestępców. Do takich należą t. zw. wędrowni złoczyńcy, którzy przenoszą się ustawicznie z miejsca na miejsce, dokonywując wszędzie czynów kryminalnych; hochsztablarze, złodzieje w wyższym stylu, posiadający wzbudzącą zaufanie powierzchowność, grający rolę zamożnych ludzi, grasują zazwyczaj pewien czas w danej miejscowości; szulerzy-gra-

cze zawodowi w karty, zjawiają się najczęściej w wielkich miastach, miejscowościach kąpielowych; złodzieje hotelowi i w wagonach sypialnych, żyją na szerszą skalę ustawicznie podróżując, przewijają się na stacjach pogranicznych, mając licznych współników swego rzemiosła.

Główne niebezpieczeństwo owego międzynarodowego przestępstwa polega na organizacji związków i stowarzyszeń, które rozpostarły swą sieć po całym świecie i które posiadają swa biura i agentury, opłacają szpiegów i swych delegatów, korzystając z najbardziej ulepszonych środków, aby podtrzymywać ze sobą łączność. Były wypadki, że skradzione przedmioty — biżuterje i metale wartościowe przewożono aeroplanami, popularne są organizacje handlu żywym towarem, handlu literaturą pornograficzną; pod pozorem szpiegostwa politycznego dokonywano wielkich kradzieży.

Tymczasem, ani policyjna, ani też sądowa organizacja nie są dotychczas w stanie przeciwstawić się temu straszemu wrogowi ludzkości, jakim jest przestępstwo międzynarodowe. W tym kierunku powstawały przed wojną różne praktyczne i na szerszą skalę pomyślane projekty, które rozpatrywane były na kongresach naukowych i policyjnych. Pomiedzy instytucjami policyjnymi wielkich centrów europejskich nawiązany został kontakt, zostały wypracowane pewne metody wspólne, mające na celu ściganie przestępców. Zwłaszcza w dziedzinie stwierdzania identyczności przestępcy, rozszerzono tu zakres stosowania daktyloskopji i posilkowania się nią w kryminalistyce.

Metody te, które zamierzano dopiero wprowadzić w czyn są na razie pogrzebane. Międzynarodowi przestępcy ze śmiałością dotychczas niepraktykowaną grasują po całym świecie. Bylibyśmy w błędzie, twierdząc, że wskutek obecnych trudności przekraczania granic państwowych, co ma miejsce po dziś dzień po zawarciu pokoju, przestępcy kryminalni nie tak łatwo mogą się przedostawać z kraju do kraju. Trudności te istnieją najczęściej dla publiczności przyzwoitej, która przestrzega wszelkich formalności sprawdzania dokumentów i rewizji na odnośnych granicach. Natomiast dla złoczyńcy, przeszkody tego rodzaju nie istnieją, albowiem, przekracza on granicę danego państwa, jak zwykle pod fałszywym nazwiskiem, albo też bez wszelkich dokumentów przechodzi granicę nocą lub podczas mgły i w miejscu, gdzie wie, iż nie będzie przez władze kontrolowany.

Niewątpliwie odgrywa tu również rolę fakt, że odnośni funkcjonariusze władz pogranicznych częstokroć niezbyt uczciwie spełniają swój obowiązek, przyczyniając się w ten sposób do rozpowszechniania się przestępstwa międzynarodowego.

Zakazany wywóz i przywóz towarów wszelkiego rodzaju praktykowany jest na wielką skalę. Spekulacja walutą, oraz nadużycia przy wpłacaniu

podatków i cel są nowymi źródłami dorabiania się bogactw. Rozpowszechnione metody utrzymywania w obcych krajach szpiegów i kontrszpiegów, propagowanie tendencyjnych i fałszywych wiadomości — słowem wszystko to co wprowadziła wojna, istnieje jeszcze dotychczas i jest wyzyskiwane w kierunku jaknajgorszym, w celach bardzo podejrzanych.

Przeciwdziałać tym przestępstwom może tylko policja, oraz władze, w tej dziedzinie odpowiedzialne, w pierwszym rzędzie jednak organizacja policji kryminalnej, która specjalnie winna podjąć walkę z przestępstwem międzynarodowym. Organizacja policji kryminalnej została ostatnimi czasy znacznie osłabiona, a to wskutek szczyrb w kadrach policji, jaką poczyniła wojna, a z drugiej strony wskutek nadmiaru pracy u siebie w kraju w walce z rozpowszechnieniem przestępstwem.

W dziedzinie walki z międzynarodowym przestępstwem doniosłe zadanie spada na Ligę Narodów; może ona w tym względzie okazać wielką pomoc, stawiając na porządku dziennym sprawę walki z przestępstwem i ujmując ją ze stanowiska prawa międzynarodowego.

Pierwszym warunkiem zorganizowania międzynarodowej walki z przestępstwem byłoby bezpośrednie nawiązanie pisemnych, telegraficznych i osobistych nawet stosunków pomiędzy policyjnymi instytucjami wielkich centrów świata, posiadających duży ruch cudzoziemski. Tą drogą podawane winny być w sposób jaknajszybszy z kraju do kraju wszelkie wiadomości policyjne, oraz wzajemne okazywanie wszelkich policyjnych ułatwień technicznych. Fachowo i technicznie wyszkolona policja może z powodzeniem walczyć z przestępstwem międzynarodowym i być w ścisłym kontakcie z fachowymi przedstawicielami władzy państw sąsiednich. Fachowiec bowiem znajduje zawsze łatwą drogę porozumienia ze swym kolegą z zawodu, łączą ich bowiem poglądy i wspólne interesy.

Liga Narodów może w tej dziedzinie działać bardzo wiele, może ona wypracować projekt organizacji kryminalnej policji międzynarodowej, który to projekt organizacji był swego czasu opracowany przez Niemca Lista, przez Van Chamela, obecnie kierownika jednego z oddziałów Ligi Narodów, oraz przez belgijczyka Prince'a. Projekt ten rozpatrywał stworzenie ogólnej organizacji policyjnej celem zwalczania przestępstwa międzynarodowego, oraz środki jakimi taka organizacja winna rozporządzać.

Jest wielki czas, aby doniosła ta sprawa znalazła swój wyraz w zbiorowym głosie narodów. Zło, bowiem, rozpowszechnia się coraz bardziej, rujnując dorobek kultury. Narody winny wspólnie stanąć w obronie prawa, w walce z przestępstwem.

Na pomoc Ligi Narodów w tym względzie oczekują wszyscy.

JAN RIABININ

24)

KOMISJA POLICJI OBOJGA NARODÓW.

1791—1792.

(Ciąg dalszy).

A że zaraza dla zdrowia ludzkiego, pochodząca z cmentarzów, będących w bliskości domów mieszkalnych, najbardziej w czasie wicsny jest szkodliwa, przeto szlachetne magistraty starać się będą, ażeby cmentarze mogły być za miastami wystawione na dniu 1 maja w roku niniejszym 1792 i pilną dadzą na to bacność, aby jak tylko cmentarze za miastami będą postawione, już żaden zmarły nie był chowany na cmentarzach w mieście będących, ani w grobach czyli sklepach kościelnych żadnego kościoła. 2) Równie też szlachetne magistraty dołożą starania o przeniesienie szlachetnych w pośród miasta będących w miejsce ustronne, fetorem swym mieszkańcom nie szkodliwe, to wszakże mając na uwadze, ażeby lokacja tychże była do wygody i rzetelności miasta stosowana”.

Miastom Lublinowi i Chmielnikowi, w odpowiedzi na ich memorjały, K. P. zezwoliła po-

zostawić kierkuty na starych miejscach: Lublinowi dlatego, że „kierkut żydowski w dość znacznej od miasta odległości leży i że położenie jego na górze, do 30 łokci nad płaszczyzną wyniesioną i murem dość wysokim opasany, zupełne bezpieczeństwo od zarazy zapewnia”, Chmielnikowi — dlatego, że „sytuacja okopiska czyli pogrzebowiska żydowskiego w prostej linii od m. Chmielnika na łokci 1300 jest odległa i przez położenie swoje w otwartem polu żadnej względem zarazy zdrowiu ludzkiemu nie wystawia obawy, nadto że kahał chmielnicki w czasie zbliżenia się budynków miejskich toż okopisko na inne miejsce przenieść bierze na siebie obowiązek”. 14 czerwca 1792 r. K. P. wydała „List okólny do j. w. biskupów obrządków łacińskiego i grecko-unickiego”, w którym pisze, iż „mając od wielu magistratów miast wolnych doniesienia, że duchowieństwo religijny panującej obrządków łacińskiego i grecko-unickiego nie chce się znośić z magistratami względem przeniesienia cmentarzów za miasta, przez co spóźnia się egzekucja uniwersaliu w tej mierze od K. P. pod dniem 18 lutego r. b. na fundamencie prawa wydanego, ma honor upraszać jw. biskupa N, aby z władzy urzędu swego pasterskiego raczył temu zaradzić i nad tem się zastanowić, iż jeżeli duchowieństwo nie zechce się przyłożyć do przeniesienia cmentarzów za

miasto, tedy po przeniesieniu onych kosztem miast, też miasta i do przychodów z grzebania na przeniesionych cmentarzach prawo mieć będą”.

17 sierpnia 1792 r. K. P. wydała notę do biskupa Okęckiego, w której z powodu ukończonego już urządzenia w stolicy publicznego cmentarza dla trzech parafij, prosiła o wydanie do wszystkich warszawskich kościołów zalecenia, „aby odtąd tak w grobach tychże kościołów, jako też cmentarzach im przyległych żadnego umarłego bez żadnej ekscypcji nie grzebano, lecz wszystkich na cmentarzach publicznych respective parafij chowano; niemniej o równie zalecenie, aby ubodzy chorzy, w szpitalach warszawskich zmarli, bez wyciągania od nich żadnej opłaty, na tychże cmentarzach publicznych grzebani byli”. Takie zalecenie i w tymże dniu wydane zostało magistratowi warszawskiemu.

Rozrządzenia K. P. w sprawie cmentarzy należą do rzędu tych, które spotkały najbardziej surową nagane ze strony targowickich rewizorów. W zaleconej magistratom miejskim pilnej bacności na niegrzebanie zmarłych w sklepach kościelnych delegacja biskupa Skarszewskiego dojrzała „wdania miast do wewnętrznego rządu kościołów.

(D. c. n.)

U R Z E D O W Y

Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 15 listopada 1920 roku w przedmiocie przejęcia spraw i majątku Państwowego Urzędu do spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników przez Urząd Emigracyjny.

Na podstawie art. 4 ustawy z dn. 4 listopada 1920 r. w przedmiocie uregulowania spraw dobrowolnej i przymusowej emigracji ludności (Dz. Ust. R. P. z 1920 r. № 108 poz. 707) Rada Ministrów, na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej, zarządza co następuje:

§ 1. Państwowy Urząd do spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników, jako jednostka administracyjna przestaje istnieć z dniem 1-go grudnia 1920 r.

§ 2. Wszystkie zadania, czynności, urzędy i środki działania Urzędu, wskazanego w § 1 — objęte dekretem o utworzeniu Państwowego Urzędu do spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników z dnia 30-go grudnia 1918 r. (Dz. Pr. P. P. z 1919 r. № 3 poz. 84), jakoteż wszystkimi późniejszymi rozporządzeniami w tym przedmiocie z dniem 1 grudnia 1920 r. przekazuje się Urzędowi Emigracyjnemu przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej.

§ 3. W czasie między 1 grudnia 1920 r. a 1 lutego 1921 roku dotychczasowy Komisarz Generalny Urzędu do spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników przekazuje wszystkie urzędy i środki działania, oraz cały majątek ruchomy i nieruchomy tegoż Urzędu — Urzędowi Emigracyjnemu.

Prezydent Ministrów:

Witos.

Minister Pracy i Opieki Społecznej

E. Pełowski.

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 9-go grudnia 1920 roku o odwołaniu zawieszenia na kolejach okręgu Stanisławowskiego odpowiedzialności za całość przesyłek.

Na mocy dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Praw № 14 poz. 152) konstytucyjnie zatwierdzonego w dniu 7 kwietnia 1919 r. (Monitor Polski № 82) i w porozumieniu z Ministerstwami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu niniejszym zarządza co następuje:

Rozporządzenie z dnia 5-go sierpnia b. r. ogłoszone w Nr. 71 Dziennika Ustaw z dnia 9 sierpnia 1920 r. poz. 489, dotyczące zawieszenia z dniem 10 sierpnia b. r. na kolejach wymienionego wyżej okręgu odpowiedzialności

za całość przesyłek, znosi się z dniem 20-go grudnia b. r.

Wskutek tego, od tejże daty, odnośnie do odpowiedzialności kolei wspomnianego okręgu za całość przesyłek obowiązuje rozporządzenie z dnia 24 listopada b. r., ogłoszone w Nr. 109 Dz. Ustaw z dn. 30 listopada b. r. poz. 725.

Minister Kolei Żelaznych:

w z. *J. Eberhardt.*

Rozporządzenie ministra skarbu z dn. 9 grudnia 1920 r., w przedmiocie dalszego przedłużenia zapisów na 5 proc. długoterminową wewnętrzną pożyczkę państwową z r. 1920.

Na zasadzie art. 10 ustawy z dnia 27 lutego 1920 r. (Dz. Ust. R. P. z 1920 r. Nr. 25, poz. 152), a tytułem zmiany postanowienia art. 1 rozporządzenia z dnia 30 września 1920 r. (Dz. Ust. R. P. z 1920 r. Nr. 95, poz. 631), zarządza, co następuje:

§ 1. Termin zapisów na 5 proc. długoterminową wewnętrzną pożyczkę państwową z r. 1920 przedłuża się do dnia 28 lutego 1921 r.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

Steczkowski.

Obwieszczenie prezesa najwyższej izby kontroli państwa z dn. 10 grudnia 1920 r., o rozpoczęciu działalności izby kontroli państwa w Kielcach.

Niniejszem podaję do wiadomości, iż izba kontroli państwa w Kielcach, powołana do życia rozporządzeniem z dniem 17 stycznia b. r. („Monitor Polski” z r. 1920, Nr. 31), rozpoczyna działalność w dniu 15 grudnia 1920 r.

Prezes najwyższej izby kontroli państwa:

J. Higersberger.

KRONIKA URZĘDOWA.

—o—

PRZESUNIĘCIE PUNKTÓW GRANICZNYCH DLA REWIZJI CELNEJ.

Min. Spr. Zagr. zawiadomiło pismem z dn. 17. XI. 1920 r. № D. III. 874, że skutkiem układu zawartego między przedstawicielami polskich i górnośląskich kolei żelaznych w Katowicach, w dn. 27. IX. 1920 r. komisja międzysojusznicza przeniosła punkt graniczny dla rewizji celnej i kontroli paszportowej na linii kolejowej Kępno-Kluczbork (Costan) do *Byczyny* (Pitschen). (Roz. Kom. P. P. na b. dz. pruskiej. № 28, z dn. 15. XII 1920 r.)

PRZEDŁUŻENIE WAŻNOŚCI PRZEPUSTEK GRANICZNYCH.

Stosownie do umowy polsko-niemieckiej z dn. 27 lipca 1920 r. dotyczącej utrzymania w ruchu gospodarstw nadgranicznych, która została przedłużona do dn. 1 kwietnia i w myśl rozporządzenia Min. b. dziel. pruskiej, Dep. Spr. Wewn. z dn. 8. XI. 1920 L. 5 IIa 4011/20 ważność przepustek granicznych została przedłużona do dn. 1 kwietnia 1921 r. (Rozkaz Kom. Okr. P. P. w Poznaniu z dn. 20. XII. b. r. № 35).

PRZYWRÓCENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA PRZESYŁKI POLECONE I TELEGRAMY.

Z dniem 15. XI. b. r. przyjął polski Zarząd pocztowy zniechęconą uprzednio (rozporządzeniem z dn. 21. VII. b. r. (Dz. urz. Min. Pocz. i Telegr. № 17 poz. 192 z 1920 r.) odpowiedzialność za przesyłki polecone i telegramy wszelkiego rodzaju w ruchu wewnętrznym na obszarze Rzeczypospolitej polskiej, oraz w obrocie z zagranicą. (Dz. Urz. Min. Pocz. i Telegr. № 34 z dn. 13. XI. b. r. z № 37 z dn. 4. XII. b. r. poz. 2. 8.)

KOMUNIKACJA TELEFONICZNA ZE ŚLĄSKIM CIESZYŃSKIM.

Z dn. 23. XI. b. r. została otwarta komunikacja telefoniczna międzymiastowa pomiędzy obszarem Państwa polskiego, dopuszczonym do tego ruchu, a tą częścią Śląska Cieszyńskiego, która została przyznana Rzeczypospolitej polskiej. (Dz. Urz. Min. Pocz. i Telegr. № 37 z dn. 4. XII. b. r. poz. 2. 9.)

UNIEWAŻNIENIE DOKUMENTÓW I PIECZĘCI.

W dniu 8-X b. r. zgubiono w pociągu № 5513 na linii Lwów-Radziechów, książkę służbową jakoteż wykaz odbytych kontroli podróży post. Rudolfa Eplera, z oddziału kontroli ruchu osobowego.

Przy rozwiązaniu dow. okr. etap. 6-ej armji zginęła okrągła pieczęć tegoż d-twa.

WYSTAWIANIE POŚWIADCZEŃ NA WYWÓZ ŻYWNOŚCI.

W myśl rozporządzenia min. b. dz. pruskiej, dep. spraw. z dn. 4-XI br. z 13-I d. 2383-920 B. w sprawie wystawiania pozwoleń na wywóz żywności i innych towarów poza granice b. dz. pruskiej, przez nieupoważnione urzędy, wyjaśnić należy, że powyższych poświadczzeń nie wolno również wystawiać funkcjonariuszom P. P. (Rozkaz okr. kmdy P. P. w Poznaniu № 55 z dn. 10-XII b. r.)

UNIEWAŻNIONE LEGITYMACJE.

Post. Władysława Smolaka, z poster. w Podhorcach, P. K. P. P. w Skolem, № 2599.

Post. Józefa Lipińskiego, z poster. P. P. w Tlumaczu, № 3488.

Ś. p. st. post. Józefa Szymańskiego, z P. K. P. P. w Bobrec, № 599.

St. przod. Karola Szatkowskiego, z P. K. P. P. w Rohatynie, post. Sokolniki, № niewiadomy.

Przod. Jana Szelecha, z komis. P. P. w Stryju, № 3366.

Post. Norberta Żbikowskiego, z 5 komis. P. P. st. m. Warszawy, № 2052.

Post. Bolesława Krylewicza, z rez. pol. okr. kmdy P. P. st. m. Warszawy, № 1531.

Post. Stefana Byczkowskiego, z komis. pol. kol. w Białymstoku, № 2828.

Urzędniczki, Lucyny Jaworskiej, z urzędu prokuratora, № 51.

Post. Tomasza Dobrowolskiego, z okr. kmdy P. P. w Toruniu.

POLITYKA

O walkę z widmem pesymizmu.

Polska truć się zaczyna od pewnego czasu niezdrowym, niszczącym czadem.

Jest nim zgorzkniały pesymizm, co wybujałym chwastem rozpiera się nam w piersi, stekiem sztucznych argumentów zalewa nam mózg, niepokojem ogarnia i zdenerwowaniem wyczerpany długą wojną ogół obywateli iż nerwy nasze, jak struny nad miarę napięte, męczą się w tej atmosferze wyczekiwania rychłoli u węglów domu naszego sąsiada zapłonie łuna pożaru.

Chodzą wokół nas, pod naszymi oknami, stają u naszych drzwi, przysiadają się przy stole restauracyjnym i w lokalu kawiarnianym widma jakieś i szepczą, wyolbrzymiają fakta, w groteskowych kształtach opisują przejawy codziennego życia, a przede wszystkim sięją ziarna niewiary.

Pesymizm staje się złowrogą rdzą, która osiada nam na duszy, niszczy, psuje i niweczy każdy zamiar, każdą ideę, każdy czyn.

O czym się mówi w stolicy? Co się szepce przy stole najbliższych znajomych, co opowiada się na ucho przyjaciółom?

Polskę obsiadły pijawki lotrów, ssą z państwa zdrowe soki, orgje święci paskarstwo, ustają granice dobra i zła, zatrała etyki i sumienia obywatelskiego idzie od góry, rozszerza się po wszystkich drabinach hierarchji społecznej deprawuje cały kraj i całe społeczeństwo.

Prawda. Tak jest. Dzieje się źle często, nazbyt często. Ale czy tylko u nas?

Skąd nagle te jadowite węże pesymizmu, aż do zupełnego opuszczenia rąk przez pewnych ludzi, skąd to przeczuwanie jakiejś katastrofy, jakiegoś nowego nieszczęścia, które ma spaść na nasze młode dwuletnie dopiero państwo, skąd te wieści głuche o lawinie rewolucji, co przyjdzie nas uszczęśliwić miotłą, niby błogosławieństwem, idącego do nas via Moskwa, oczyści stajnię Augiasza naszego zdeprawowanego społeczeństwa i wróci nam raj na ziemi.

Defetyzm! To zbrodnicze działanie na szkodę państwa płatnych agitatorów i agentów obcych państw. Karano ich w czasie wojny we Francji narówni ze zdrajcami stanu. Szerzyli oni za pruskie marki zwątpienie w zwycięstwo, wywoływali sztuczne nastroje wyczerpania i pesymizmu, na minorowe tony przemawiali te

puszczyki kłęski, demaskowane następnie jako płatni prowokatorzy Niemiec. Nasz pesymizm, nasze dziwne nastroje przygnębienia, nasze nieuzasadnione obawy o jutro najbliższe — są niezdrowe. Ale na naszych nerwach grać porczynają sztucznie mistrze propagandy i agitacji. To dłoń pruska wciska w ręce różnym „pesymistom” marki i materiał propagandy, stara się usidlić jednostki słabe i nieodporne, by przez nie szerzyć w Polsce za wszelką cenę rewolucję i bolszewizm.

Jest w tem jednak pewna słabość woli społeczeństwa, że pozwala się sama pogrążyć w otchłań niewiary i zwątpienia. Nasze nerwy powinny się już być zahartować na te przejawy. Nie w martwym opuszczeniu rąk, lecz w walce pełnej energii o byt narodowy, o jego ustalenie się i skrzepnięcie, zaznacza się siła wewnętrzna społeczeństwa.

Nie poci sziłmy bowiem zwartym szeregiem przez morze krwi i las krzyży, ku złote jutrzni narodowego wyzwolenia, by po tryumfach zwycięskich walk, opuścić głowy żalośnie i stękać pod ciężarem trosk, co wałą się na nas w tę twardą, ostatnią zimę wojenną.

Naród musi być silnym i siłą woli pokonać widma złej doli i złego jutra...

Dr. Adam Braeg.

DOKOŁA SPRAW POLICYJNYCH

O JEDNOLITĄ ORGANIZACJĘ POLICJI.

V.

Potrzeba, a raczej konieczność szybkiej reorganizacji straży bezpieczeństwa w stolicach Małopolski uzasadniona została dostatecznie względami ogólnopolskimi, a więc kierunkiem, w jakim nakreślona została budowa ustroju polityczno-administracyjnego Rzeczypospolitej i podstawami, na jakich został on oparty, jak również ściśle lokalną potrzebą poprawienia warunków bezpieczeństwa publicznego, pozostawiających wiele do życzenia, jak to otwarcie zaznacza przytoczony przez nas urywek ściśle obiektywnego raportu szefa angielskiej misji policyjnej.

Muszą jednak istnieć pewne sfery, które na sprawę reorganizacji i unifikacji policji krakowskiej i lwowskiej zapatrują się inaczej, skoro obronie dawnych c.-k. urzędzeń i systemów poświęca krakowskie pismo „Naprzód” kilka sążnistych artykułów.

Nie z chęci prowadzenia polemiki z ich autorem, lecz jedynie dla stwierdzenia, że liczymy się z organem, który jak się zdaje, w tym wypadku został złośliwie wprowadzony w błąd przez swego informatora, jak również dla uspokojenia autora artykułów, głoszącego z powagą, że „jeżeli krytykujemy, to robimy to rzeczowo” — i „czekaliśmy na argumenty rzeczowe” — nie poprzestajemy na wyjaśnieniu przyczyn i pobudek, jakie spowodowały konieczność reorganizacji policji w stolicach Małopolski, lecz poświęcimy reszcie chwil kilka na rozpatrzenie argumentów owej „rzeczowej” krytyki.

Występując przeciw obecnej organizacji policji i jej unifikacji, poza dwoma już wspomnianymi zarzutami — pierwszym, opartym na sfałszowaniu brzmienia ustawy i stąd uzasadniającym, że w chwili obecnej reorganizacja policji w Małopolsce jest bezprawną (patrz № 50 „G. P. P.”) i drugim, z faktu zamieszczania w rozkazach policyjnych rozporządzeń rządu, wyprowadzającym wniosek, że Gł. Kom. P. P. dąży do uzurpowania sobie prerogatyw ministerstwa, a nawet — iż „wycobraża sobie, że jest ministerstwem policji” (patrz № 51 „G. P. P.”), pomieścił autor w artykułach tych szereg twierdzeń, zarzutów i sądów, nie popartych niestety żadnymi argumentami, ani dowodami.

Czytamy więc w „Naprzodzie” z d. 27-X (tłustymi czcionkami): „Ludność tutejsza nie zniesie metod angielsko-rosyjskich.”

Co należy rozumieć przez termin „metody angielsko-rosyjskie”? — Niestety wątpimy, czy wie to sam autor — i dla tego pozwolimy sobie wyjaśnić, że metody angielskie i metody rosyjskie były diametralnie przeciwne.

O ile w Anglii poszanowanie praw osobistych jednostki doszło do najwyższego rozkwitu, o ile angielska policja była jedynie i wyłącznie strażą bezpieczeństwa publicznego, o tyle policja rosyjska była wszechpotężną władzą administracyjną, wkraczającą swymi przepisami do wszelkich dziedzin życia i wymierzającą administracyjnie najsurowsze kary. O ile angielska policja jest w swoich założeniach apolityczna, o tyle rosyjska była przede wszystkim policją polityczną, stanowiącą najsilniejszą ostoję samowładztwa i caratu. O ile policja angielska wysubtelniała system prewencji — niedopuszczania do przestępstw, za co istnieją tam nawet specjalne nagrody — o tyle policja rosyjska najszerzej stosowała system prowokacji — gdyż wykrywanie wielkiej ilości rzekomych zbrodni i spisków politycznych było najpewniejszą drogą do nagród i awansów. O ile wreszcie doskonale piana policja angielska niedostępna była dla łapownictwa, o tyle policja rosyjska na łapówce opierała swój byt, a nieraz wchodziła w spółki ze złodziejami i bandytami.

Dla nas termin „system angielsko-rosyjski” znaczy mniej więcej tyle, co „wiatr południowo-północny”. Jesteśmy natomiast głęboko przekonani, że nawet przy użyciu najbardziej karłowatej frazeologii, nie udałooby się uzasadnić podobieństwa podstaw ustroju, kompetencji i państwowej roli policji polskiej do policji carskiej.

Co zaś do policji angielskiej, to istotnie widząc w niej organizację świetnie funkcyj-

jącą i odpowiadającą naszym pojęciom o zadaniach straży bezpieczeństwa, krytycznie dążymy do zastosowania tych dodatnich stron angielskiego systemu, które odpowiadają naszym warunkom i potrzebom.

„Nowy system polegać będzie na tem — czytamy dalej (l. c.) — że przede wszystkim zostanie z policji wyeliminowany żywioł prawniczy.” Istotnie, w policji powinno być miejsce przede wszystkim dla policjantów, t. j. ludzi zawodowo wykształconych w pełnieniu służby bezpieczeństwa. Gdy wykształcony zawodowo policjant ma za sobą studia prawnicze, stać się on może tem pożyteczniejszym funkcjonariuszem policji, lecz wobec braku sił prawniczo wykształconych dla administracji państwa, a przede wszystkim wobec oddzielenia od policji w Krakowie i Lwowie całego zakresu czynności administracyjnych, które objąć ma starostwo grodzkie — jako władza administracyjna, przestaje istnieć racjonalna podstawa do utrzymywania przy policji zespołu pracowników-prawników, którzy nie są policjantami.

Argument, że skutkiem usunięcia prawników „niewinnie aresztowany może siedzieć miesiąc i dwa” — nie wytrzymuje rzeczowej krytyki, gdyż sprowadza się z jednej strony do indywidualnych kwalifikacji i uzdolnień danego funkcjonariusza policji, który najdoskonalej wiedząc, kiedy można pozbawić kogo wolności, pobiłdźić może i na zasadzie poszlaki — zatrzymać niewinnie go, przekazując go zresztą z obowiązku w 6, a najdalej w 24 godziny sędziemu, z drugiej zaś strony wykracza poza kompetencje i możliwość ingerencji policji, gdy przewiduje, że ktoś nie przesłuchany a przekazany już sądowi bez nakazu sędziego może być trzymany aż dwa miesiące w areszcie w praktyce jest czemś niemożliwym i nieprawdopodobnym. Rzeczą ustawodawstwa, a nawet konstytucji jest zawarować, w jakim terminie pozbawienie wolności musi być poparte autorytetem sądu.

Niezbadane są drogi i możliwości myśli ludzkiej, to też ze zdumieniem czytamy pouczenie, jakie autor tych artykułów daje Komendzie Głównej: „Ustawa czyni policję tylko i wyłącznie organem wykonawczym, a nie władzą, i tych ram trzymać się musi gł. komenda, inaczej ją życie zmiecie z powierzchni ziem polskich. Komendant główny i jego komenda są tylko ręką, zaś głowa rządząca jest min. spr. wewn. w Warszawie, a poza niemi wojewodowie i starostowie. Trzeba koniecznie aby to zrozumiano, inaczej bowiem powstanie bałagan” (loc. cit). Pisze to ten, który w tych samych artykułach usiłuje dowieść, że właśnie szkodliwe jest pozbawienie policji prerogatyw władzy administracyjnej! Pouczenie to o tyle ma moment nieklamane humoru, że właśnie reorganizacja dokonywa się w myśli wygłoszonych, zupełnie słusznych zresztą zasad.

Dotyka też autor i budżetu policji, twierdząc, że jest on za wysoki, wyrażając wątpliwość, czy jedna czwarta budżetu policji krakowskiej, pokrywana przez gminę, nie wynosi więcej, niż gdyby cała policja była utrzymywana i organizowana przez miasto.

Poglądu tego autor nie usiłuje nawet motywować, rozpatrzmy zatem, co może wpłynąć na zmniejszenie budżetu policji. A więc: I. Zmniejszenie pensji funkcjonariuszy. To zdaje się być nieaktualne wobec niewspółmierności wzrostu drożyzny i podwyżek poborów. Policja nasza jest bodaj najtańszą w świecie. II. Zmniejszenie liczby policjantów. To jest w sprzeczności z opinią znawców stosunków krakowskich, którzy twierdzą, że etaty policji zaledwie wystarczają, a raczej są zbyt szczupłe. III. Zmiana ustosunkowania ilości szarż, przez zmniejszenie ilości wyższych, a zwiększenie liczby posterunkowych. Policja polska skutkiem braku wykształconych wyższych funkcjonariuszy ma ich niedostateczną liczbę i stosunkowo wiele mniejszą niż policje państw zachodnich. IV. Zmniejszenie pozycji na potrzeby materialne i urządzenia naukowo-techniczne. Te jak wiadomo skutkiem kryzysu ekonomicznego państwa, mają tak minimalne dotacje, że aż paraliżują i osłabiają skuteczność działania policji.

Miljardowe sumy, które z taką zgrozą wspomina „Naprzód” — są, jak wszyscy wiemy, wyrazem spadku wartości waluty. Niech „Naprzód” porówna swój budżet przedwojenny, a przekonana się, że dzisiejsze miliony zamieniają się w tyśiące. Oszczędność jest konieczna i posuwamy ją do ostatecznych granic, to też tem silniej potępić należy niepoparte niczem zarzuty, sączące nieufność i rozgoryczenie w społeczeństwo.

Występuje również „Naprzód” (d. 6-XI) przeciw systemowi „obchodowemu” policji umundurowanej i pisze: „System zasadniczo dobry i praktyczny, ale... a to ale jest bardzo a bardzo poważne, bo streścić je można w kilku słowach: brak, jak dotąd, odpowiednio inteligentnych i wyszkolonych ludzi, brak lokalów na komisariaty i na koszarzy główne...”

Co prawda, nie pojmujemy, dlaczegoby funkcjonariusz, pełniący dobrze służbę posterunkowego na posterunku, miał stać się zamożnym inteligentnym do obchodu. Jeżeli w stosunku do krakowskich policjantów istotnie tak jest — to stanowi to przeszkodę doraźną, dającą się usunąć przez odpowiedni kurs uzupełniający. Tak samo trudność przy wynalezianiu odpowiednich lokalów na komisariaty nie można chyba w sposób poważny brać za przeszkodę nie do przezwyciężenia.

Brak miejsca nie pozwala nam tu szczegółowo przedstawić wyższość systemu obchodowego, a raczej posterunkowo-obchodowego, boć pewne posterunki zawsze pozostają, zaznaczymy więc tylko, że system obchodowy, zaprowadzony w Anglii, dał pomyślne wyniki, że niedawno system ten zaprowadziła Belgja i Holandja, że da się on zupełnie dostosować do naszego klimatu przez odpowiednie unormowanie czasu obchodu.

Nie podobają się dalej autorowi artykułów przepisy biurowe wydane przez Komendę Główną — uważa je za zawile, biurokratyczne i kazurystyczne. Może istotnie anonimowy autor artykułów jest talentem w zakresie organizacji biurowości — niech się nie wstydy — i śmiało zaprojektuje poprawki. Polska biurowość państwowa jest w stadium organizacji i realny projekt każdego istotnego ulepszenia, będzie jaknajzyczliwiej przyjęty.

W powodzi pustych frazesów, jakimi nazzpikowane są wymienione artykuły „Naprzodu”, czytamy takie słowa: „My tu nie obalamuceni rosyjskim „panem et circenses”, którego tam zaborec nie żałował...” Co to znaczy? Jak wiadomo, wszystkie posady rządowe były w h. zaborze rosyjskim obsadzone przez Rosjan. Społeczeństwo polskie było zdane na własną energję i życie z produkcji własnych rąk — wprost przeciwnie, niż w Galicji, gdzie przeważna część inteligencji była na chlebie „wiedeńskiego” rządu.

A circenses?

Rząd rosyjski nie opiekował się kulturą i sztuką polską — prowadził teatry warszawskie ze względów politycznych, a finansowo się one opłacały. Warszawski Teatr Polski obciążony był dotkliwym haraczem — teatry krakowski i lwowski były subwencjonowane. Gdzie więc raczej mogłaby być mowa o „panem et circenses”?

Albo zdanie takie: „Ludność Małopolski... dziś uważa Warszawę, a raczej rząd Centralny za oczywiście nieszczęście Polski” (13.XI): Ze zdaniem tem zestawić należy i drugie niemniej charakterystyczne, gdzie mówiąc o projektowanej reorganizacji, wyraża się „Naprzód” (27.X) tak: „Dzisiaj Warszawa próbuje wznowić ten eksperyment, czy jednak społeczeństwo nasze przyjmie to bez uzasadnionego oporu — to wielkie pytanie”.

Snadź przeciągnął „Naprzód” strunę, skoro w Warszawskim „Narodzie” (№ 223) spotkał się z silnym protestem w słowach:

„Czytamy to i własnym oczom nie wierzymy. „Naprzód”, organ robotników małopolskich grozi rewolucją, bo tak chyba rozumieć należy, opór wobec zarządzeń rządu, gdyby policja miała być tylko organem wykonawczym, a nie jednocześnie administracyjnym i sądowym, jak w czarno-żółtej monarchji”.

Na szczęście myli się „Naprzód”.

Ludność Małopolski złożyła dostatecznie przekonujące dowody swego patriotyzmu, zdolna jest do większych poświęceń i ofiar w imię Rzeczypospolitej i rewolucji o krakowską i lwowską C. K. dyrekcję policji nie zrobi, rządu centralnego za nieszczęście nie uważa — i widzi w nim symbol i realizację jednolitości Polski. O ileby dany rząd istotnie nie dorastał do zadań przed jakimi stawia go życie, rozumnie ludność, powołana w całości do ponoszenia odpowiedzialności za losy ojczyzny, że może ten rząd zmienić, że w ustroju parlamentarnym Rzeczypospolitej nie jest to związane z żadnymi szczególnymi trudnościami — ale rządu centralnego za nieszczęście nie uważa. Owe więc „zgrzyty partykularyzmu czy nie są jeno zgrzytami nieuzasadnionych czy niezaspokojonych ambicji. Myśl tę odsuwamy z niesmakiem, a natruca się ona natrętnie — gdyż czem by można wyjaśnić sobie ten namiętny, usiłujący być i złośliwym

z ironicznym ton artykułów, przy zupełnym braku poważnych argumentów.

Jeszcze jedno: pisze „Naprzód” (13-XI). „Twierdzenie jakoby proces zespolenia się policji ze społeczeństwem wypadł w Anglii najszybciej i najdoskonalej pozwolimy sobie nazwać hipotezą jak dotąd nie udowodnioną”. Tak jest, można powiedzieć hipotezą — ale opartą na fakcie, że czujny, grzeczny, jowialny i jednocześnie budzący szacunek „constable” angielski, lubiany i ceniony jest przez ludność, która z nim zawsze współdziała, gdy zachodzi tego potrzeba.

Nie taki był stosunek ludności do krakowskiego „c.-k. policaję”, gdy my dążymy aby taki właśnie był do przedstawicieli polskiej policji państwowej.

I. R.

Z GŁÓWNEJ KOMENDY P. P.

Odprowa komendantów okręgowych pol. państw.

Pierwszy punkt porządku dziennego ostatniego posiedzenia wypełnił referat naczelnika III wydz. gł. kom. P. P., inspektora Wróblewskiego. Dotyczy on szkolnictwa wyższych i niższych funkcjonariuszy pol. państw.

Według referatu szkolnictwo policyjne stopniowo się rozwija. Prowadzone jest ono w myśl wskazówek misji angielskiej. Kurs trzymiesięczny jest niewystarczający i musi być uważany za początek wykształcenia policyjnego. Aby nabyte wiadomości utrwaliły się w pamięci niższych funkcjonariuszy policji, konieczną jest o to stała piecza kierowników okręgów, mogąca się wyrazić np. w częstych pouczaniach i sprawdzaniu zasobu wiedzy byłych słuchaczy kursów. Zastępca gł. komendanta, p. Borzęcki, uznał za słuszne wywody referenta i podał do wiadomości, że gł. komenda projektuje na przyszłość 6-cio miesięczny czas trwania kursów policyjnych. Nauczanie policji napotyka na wiele trudności. Najbardziej zasadnicze, to brak nauczycieli-prelegentów i odrębne ustawodawstwo karne i administracyjne w poszczególnych dzielnicach Polski. Sposób utrwalenia nabytej wiedzy, zostanie ustalony przez instrukcję, opartą na metodach szkolenia, obowiązujących w dawnej austriackiej żandarmerji. Co do wyższych stopni policji p. minister spr. wewn. aprobował projekt gł. komendy, polegający na dopuszczeniu do egzaminów eksternów. Zostaną w tym celu powołane przy komendach okręgowych komisje kwalifikacyjne. Te same prawa przysługiwać będą i kandydatom zakwalifikowanym do służby w policji. P. gł. komendant podniósł zadania wychowawcze, które po za nauką spoczywają na szkole. Nie podobna wymagać, aby kilkomiesięczny okres szkolny czasu mógł urobić charakter, uczynić słuchacza zrównoważonym i kulturalnym człowiekiem, ale powinien wskazać mu metody dalszego samokształcenia.

Naczelnik i wydz. gł. kom. P. P., inspektor Kaufman odczytał projekt organizacji gł. Komendy.

Wolne wnioski uczestników zjazdu wysunęły przedewszystkiem bardzo niepożądane przeciaganie przez sądy spraw o nadużycia spełnione przez policjantów, którzy, zawieszani w służbie, obciążają budżety komend okr. i, figurując w składzie osobowym, uniemożliwiają dopełnienia braku policjantów. Zastępca gł. komendanta, p. Borzęcki podał do wiadomości, że powiadomione o tem min. sprawiedliwości żąda wskazywania konkretnych faktów, aby zapobiedz przewlekaniu tych spraw.

Ważnym zagadnieniem o głębszem znaczeniu prawnym i moralnym była wątpliwość, czy policjant skazany przez wyrok sądowy, z zawieszeniem ukarania, może nadal pozostać w służbie policyjnej, jeżeli dłuższy okres jego służby w czasie poprzedzającym występki był bez zarzutu? Wiceminister spraw wewn. p. Kuczyński dał wyczerpujące w tej mierze wyjaśnienie, mianowicie:

„Nasza ustawa nie zna warunkowego skazania, lecz zna warunkowe ukaranie. W tym wypadku należy rozumieć, iż wyrok jest, trwa, i może być wykonany, jeżeli nastąpią odpowiednie ku temu warunki. Skazanie jest faktem, skazany został tylko warunkowo ulaskawiony. Przechodząc do pytania, czy skazany wyrokiem sądowym funkcjonariusz policji może być utrzymany na służbie w razie warunkowego ulaskawienia, musimy rozważyć dwa pytania: czy osoba skazana jest za przestępstwa hańbiące, czy niehańbiące. W kodeksie karnym nie ma podziału kar na hańbiące i niehańbiące, podział ten

uwzględni natomiast teoria prawa. Jedynie w stosunku do pewnych stanów jak np. stanu szlacheckiego, dawna ustawa przewiduje czyny hańbiące, jak np. kradzież, oszustwo, przywłaszczenie. W stosunku do urzędników czynem hańbiącym jest przestępstwo z chęci zysku. Co do policji, zasadę czynów hańbiących należy rozszerzyć. Policjant z tytułu swej służby jest oddany na usługi społeczeństwa, wszelkie więc czyny, kalamające mundur policyjny, muszą być brane pod uwagę. Szczególną uwagę należy zwrócić na bicie przez policję osób aresztowanych i tego rodzaju policjantów należy bezwzględnie usuwać. Należy zatem przyjść do wniosku, że każdy wypadek skazania trzeba traktować z punktu widzenia istoty czynu, może być np. funkcjonariusz policji skazany za czyn (pojedyny), który, aczkolwiek przewidziany w ustawie, nie może być uważany za czyn powodujący zwolnienie ze służby”.

W wolnych wnioskach również postawione zostało na porządku dziennym żądanie uchylenia od policji obowiązku ściągania kontyngentów, co wrogo uspasabia ludność do policji i niweczy z mozołem nawiązywaną nić zaufania i sympatji obywateli do organów służby bezpieczeństwa. Wiceminister spr. wewn. p. Kuczyński uznał, że „państwo ma wojsko i policję, jako organy przeprowadzające jego wolę. Wojsko ma za zadanie obronę zewnętrzną państwa, wewnątrz kraju policja jest jednym organem przymusu, więc i w danym kierunku musi wykonać wolę rządu, opartą na potrzebie chwili, takim jest jej bowiem charakter i los.

Na zakończenie obrad zastępca gł. kom. P. P. p. Borzęcki przedstawił zebrany projekt statutu Stowarzyszenia pracowników P. P. mający na celu uprzywilejowanie członkom korzystania z miejscowości kuracyjnych lub klimatycznych w czasie rekonwalescencji czy urlopow.

Posiedzenie zamknął wiceminister spr. wewn. p. Kuczyński dłuższem przemówieniem, w którym zreasumował wynik trzydniowych obrad, wskazał na wiele zasadniczych rozstrzygnięć, na dowody ustawicznej troski władz o rozwój policji, pogłębienie jej wiedzy, unormowanie stosunku do innych władz państwowych i podniesienie poziomu etycznego i moralnego przy równoczesnym zabiegach o jej znośny byt materialny. P. wiceminister sądzi, iż ten obraz pracy władz i podwładnych, jaki się uwidocznił w czasie obrad, wzmocnił zebranych na duchu i zagrzał do nowych wysiłków i trudów, które niezawodny owoc wydadzą.

Gł. komendant P. P. p. Henszel złożył p. Ministrowi i p. Wiceminist. Spr. Wewn. gorące podziękowanie za ich udział w obradach, podniósł znaczenie współpracy wysokich dostojników państwa ze swymi podwładnymi w bezpośredniej styczności i podkreślił, że obaj ministrowie są pierwszymi dostojnikami, którzy ten bezpośredni swój udział w obradach komendantów okręgowych przyjęli i podnieśli swoją obecnością znaczenie zapadłych uchwał.

Na tem obrady zakończono.

Wszystkim naszym Prenumeratorom, Czytelnikom i Przyjaciółom pisma życzymy „Wesołych Świąt”.

REDAKCJA.

KRONIKA.

—o—

POGRZEB OFIARY OBOWIĄZKU.

Akt smutny lecz wzruszający swoją podniosłością, w dniu 21 b. m. w kościele św. Barbary na Koszykach, zgromadził bardzo liczny zespół wszystkich szarych warszawskiego okręgu P. P.

Oddawano hołd ofierze obowiązku służbowego i obywatelskiego, posterunkowemu pol. kolejo- wej s. p. Franciszkowi Sobocińskiemu który dn. 16 b. m. podczas pełnienia patrolu nocnego, padł śmiertelnie ugodzony kulą skrytobójcy.

Zwierzchność oraz najszerszy ogół kolegów zgwałtego przedwcześnie, chciała i potrafiła silnie zaznaczyć swoje uznanie dla zasług s. p. Sobocińskiego,

który dał dowód, iż policjant państwowy polski zawsze złoży życie w ofierze na ołtarzu swego szlachetnego powołania.

W pochodzie postępowali zast. kom. gł. Borzęcki, insp. Koral, komendant miasta insp. Sikorski, jego zastępca podinsp. Około-Kulak, komendant pol. kol. Ruzske, wszyscy oficerowie okręgu, orkiestra policyjna, szkoła P. P., delegacja policji kolejowej i in.

Na ementarzu, nad świeżo wykopaną mogiłą w słowach prostych, nacechowanych wysokim napięciem patriotycznym, przemawiał ks. kapelan P. P. Kuczyński, poruszając do łez zgromadzonych słuchaczy.

NAPAD BANDYTÓW.

We wsi Babicach, gm. Bliźne, pod Warszawą, na będącego na podwórzu właściciela zagrody, 62-letniego Jana Łuczaka napadło dwóch mężczyzn w mundurach wojskowych, uzbrojonych w grube kije, nóż i rewolwer. Gdy napadnięty zaczął wzywać pomocy, bandyci uderzyli go kilka razy kijami w głowę, zabijając na miejscu.

Na krzyk ojca wybiegła z izby 21-letnia Marjanna, córka jego i zaczęła uciekać w stronę sąsiedniej zagrody, lecz jeden z bandytów dogonił Łuczakównę i w podobny sposób, jak ojca, zamordował córkę.

Po dokonaniu zbrodni bandyci wybili szybę w oknie i weszli do izby, gdzie znajdowały się żona i dwie córki zabitego. Zbrodniarze spłądowali całe mieszkanie i zrabowali: 21.000 mk. gotówką, 200 rubli srebrnych, 5 funtów monet srebrnych rosyjskich, 6 par obuwia, większą ilość ubrania i bielizny stołowej i pościelowej, wreszcie mięso z zabitego na święta wieprza. Cały ten łup zbrodniarze zapakowali w cztery tłumoki, które złożyli na wozie jednokonnym, zrabowanym Łuczakom. Przed odjazdem w stronę Warszawy bandyci zwięzali wszystkich domowników, ułożyli ich na podłodze i oświadczyli, że jeden z nich będzie przez kilka godzin stać przed chałupą, a gdy kto ośmieli się wyjść i zawiadomić sąsiadów, to spotka ich los taki, jak Łuczaka i córkę jego.

Żona zabitego pierwsza uwolniła się ze sznurków i dopiero w kilka godzin po wypadku zawiadomiła sąsiadów.

Onegdaj rano zauważono na ul. Gęsiej wóz, zaprzężony w jednego konia, jadący w kierunku ul. Smoczej, bez woźnicy. Odstawiono wóz do 5-go komisariatu. Ustalono, że wóz i koń są własnością zabitego Łuczaka, przez co zwrócono wdowie. Zapewne bandyci obawiają się, że wóz ich zdradzi, porzucili go na krańcach miasta.

Wartość zrabowanych rzeczy Łuczakowa ocenia na 250.000 marek.

Dalsze dochodzenie w tej sprawie prowadzi komisarz policji śledczej pow. warszawskiego. p. Nowak.

UJĘCIE HERSZTA SZAJKI BANDYCKIEJ I JEGO WSPÓLNIKÓW

Przed kilku miesiącami głośnie stały się niezwykle zuchwale napady dokonywane w okolicach Warszawy, głównie na szosie radzywińskiej, gdzie wśród białego dnia uzbrojone bandy napadały przeważnie na przejeżdżających wioślan, obrabowywały ich z wszelkiej wartości i częstokroć doprowadzając ofiary swe, przez znęcanie się, do bezprzytomności, zrzucały je do rowów przydrożnych i zabierały wozy i konie.

Usilna akcja policji początkowo natrafiła na jednego ze sprawców, niejakiego Grochowskiego, który też niedawno został rozstrzelany. Był on jednak jak się okazało, tylko członkiem szajki, którą utworzył teść jego, Kiryl Leontiew. Po długich poszukiwaniach herszt tego udalo się policji ująć w Targówku. Wraz z nim aresztowano dwóch żołnierzy, niejakich Feliksa Dorosza i Wacława Kulikowskiego, przy których znaleziono karabiny i naboje. Dwum ostatnim dowiedziono udziału w trzech napadach bandyckich dokonanych właśnie na szosie radzywińskiej.

Wszyscy odłani, oczywiście, zostaną pod sąd doraźny.

CZYN KOLEŻEŃSKI.

Z podanej w n-rze 51 „G. P. P.” sumy składek na sieroty pozostałe po b. przod. s. p. Sewerynie Siedleckim, trzeba wyjąć mk. 512 nadesłane nam przez omyłkę, gdyż kom. 20:21 m. W. przeznaczony ja na inny cel. Od koleżanki naszej pani W. wpłynęło mk. 100. Tak więc na cel powyższy do dnia dzisiejszego wpłynęło mk. 5752 fer. 20.

GWIAZDKA DLA ŻOŁNIERZA.

Funkcjonariusze P.P. pow. kobryńskiego złożyli ogółem sumę 7190 mk. na urządzenie wieczerzy wigilijnej dla załogi wojskowej m. Kobrynia.

Obecny przedświąteczny numer „Gazety Policji Państwowej” obejmuje 8 kolumn, następny Noworoczny numer wyjdzie w rozmiarze 20 kolumn druku.

OGŁOSZENIA.

ZNALEZIONO 100 mk. przy kasie bi- letowej stacji Siedlce. Prawy właściciel może się zgło- sić do Komisariatu Policji Kolejowej na st. Siedlce. 1-1

ZGUBIONO w Piotrkowie dowód oso- bisty za Nr. 4152/117, wy- dany przez Komendę P. P. pow. Piotr- kowskiego na imię Marji Wieczorek.

ZGUBIONO ewentualnie skradziono portfel zawierający między innymi dokumentami: kwit lombardowy na 2500 mk. na imię Marji Nowakow- skiej, kartki chlebne i węglowe i legi- tymację żywnościową na imię Leona Nowakowskiego, oraz bilet loterii Pań- stwowej Nr. 05298 i gotówką 500 mk.

SKRADZIONO 23 listopada r. b. w po- ciągu (Warszawa-Płońsk), portfel z 3000 mk., oraz kartę powola- nia P. K. U. w Płońsku i metrykę uro- dzenia na imię Majera Korman. 1-3

PASZPORTY ZAGINIONE:

Table of lost passports (I) listing names, addresses, and serial numbers. Includes entries for Djamant Brucha, Ajzensztadt, Juddowski, etc.

Table of lost passports (II) continuing the list of names and passport details. Includes entries for Hildebrand Ruchla, Cieślina Klara, Chudak Chaim, etc.

Table of lost passports (III) continuing the list of names and passport details. Includes entries for Jastrząb Hana, Hellich Władysław, Szytygold Anna, etc.

Table of lost passports (IV) continuing the list of names and passport details. Includes entries for Zobiś Teofila, Bankiewicz Suzanna, Ostrowiak Szlama, etc.

KINO Palace

Chmielna 9.
Telef. 51-14.

CLOU SEZONU „JEJ BŁĘDNY KROK”

dramat w 6-ciu aktach

Z UROCZĄ
PARYŻANKĄ

EMMÉ LINNÉ

W ROLI
TYTUŁOWEJ

ilustracja muzyczna pod dyr. Józefa Wenty.

Początek o godzinie 6-ej wieczorem. Ostatni seans o 9,30 wieczorem.

KINO PAN

Nowy Świat 40.

PROGRAM ŚWIĄTECZNY

„RAZ NA TYSIĄC LAT”

historia egipskiego foxtrota przed 6000 laty, w 6-ciu częściach.

W SOBOTĘ I NIEDZIELĘ
od godziny 12-ej do 3-ciej
specjalny program dla młodzieży
po cenach zniżonych.

Początek seansu o godz. 12
ostatni seans o 9.45.
Nasa czynna od godziny 12-ej

- Kiljańczyk Czesława pl. Witkowskiego 12 57
- Gelbfisz Jeruchin, Sw. Jerska 33 59
- Lazarow Michal, Mienna 91 61
- Bregowicz Ewa, Wronia 57 63
- Olbromski Stanisław, Brzozowa 43 65
- Zyschle Brano Targowa 37 67
- Orodzinski Mojżesz, Targowa 37 69
- Lulkowska Zofia, pl. Witkowskiego 7 71
- Bzule Ludwik, Bryłowska 3 73
- Sokol Giesz Wacław 1 75
- Werona Natalia, Marszałkowska 116 77
- Himura Adam, Sejmowa 14 79
- Skorupska Julia, Selec 101 83
- Andruszkiewicz Helena al. Djazdowska 47 m. 9 85
- Flukowski Emil, Żytnia 4 87
- Pinkowska Kazimiera, Żytnia 4 89
- Gerniak Antoni, Namieszniowska 3 91
- Boquatawska Natalia, Lipowa 5 93
- Bozek Franciszek, Kaskada Dolna 95 95
- Raduska Zofia, Nowowiejska 2 99
- Zakrawska Leona, Markowska 28200 3
- Pismantierowa Zofia, Orodowa 29 3
- Plin Juda vel Julian, Żelazna 80 9
- Zielinski Jan, Czerniakowska 92 11
- Rozenberg Perla 13
- Plecker Estera, Radzyńska 43 15
- Gergosz Stanisław, Bulweder Zaokopowa 5 17
- Chrostowska Zofia, Redutowa 35 19
- Kyhwalski Kazimierz, Czerniakow. 193 21
- Szapiro Zofia, Nowolipki 12 23
- Matusiak Wanda, Marja, Polna 75 25
- Koczera Małgorzata, Kawczyńska 27 27
- Fidler Henryk, Wilcza 23 29
- Jakubowski Jan, Pennska 11 31
- Zgorzka Marja, Warecka 9 32
- Macha Magdalena, Nowowiejska 27 33
- Jasny Dawid, Królewska 29 34
- Debrawia Józef, Pawia 57 37
- Lewen Maria, Maranowska 17 39
- Kretkowski Antoni, Zajęcza 2 8177
- Zajęczkowski Towja, Młynarska 4 80
- Flapi Luba, Bonifraterska 17 82
- Kamieniecka Gutka, Elektoralna 5 88
- Lubberg Geniella, Ceglana 10 98
- Lukaszewski Icek, Franciszkańska 27 92
- Caibawski Józef, Koszykowa 47 94
- Pichuszyńska Zofia, Targowa 45 96
- Lipska Cecylia, Ślawki 15 98

ZAGUBIONE:

- Zgubiono paszport i urlop bezterminowy Jana Zaręba, Sińska 90 8391
- Skradziona została legitymacja wydana z G. U. Z. P. i zaświadczenie do komisji poborowej z Min. Spr. Wewnętrznych wydane dla rzeczoznawcy Janowi Saczułowi 5429
- Zgubiono paszport zagraniczny Wollia Zajdenweber, Bana 61 8445

- Skradziono bilety okrętowe i trzy paszporty, na imię Moryca, Witki, Dory i Adeli Bożykowskich, Czesłochowa, Strażacka 10 8469
- Zgubiono numer dorożkarski № 1092 Pilińska Szymona, Drewniana 7 8483
- Zgubiono paszport i zwolnienie z wojska Gerszona Chomentowskiego, Targowa 11 8485
- Zginął paszport i karta, zwolnienia z wojska Eugenjusza Mahona, Pawia 4B 8489
- Zgubiono paszport zagraniczny Szor Jojny, Pawia 42 8491
- Zgubiono paszport francuski Rognigdy Lojzy, Krak. Przed. 61 8499
- Zgubiono kartę powołania do wojska Lichtenszteina Chaima, Wołyńska 11 8501
- Zgubiono zaświadczenie P. K. U. Pawia Książczaka, Saska 4 8503
- Zgubiono paszport zagraniczny Jakóba Glogolda, Nowolipie 58 8402
- Zgubiono książkę emerytalną wyd. przez sądzę Rosyjskie, poświadczenie starosty obywatel. m. Warszawy, paszport i karteczkę legitymacyjną Marj Iwanowny zamieszkałej w Rembertowie 8408
- Zgubiono paszport i kartę powołania Moska Daskińskiego, Stalowa 13 8434
- Zgubiono paszport rodzinny Gith Ruchli Dawida Poskalińskiego, Stalowa 13 8438
- Skradziono paszport, kartę zwolnienia z wojska i patent Henryka Januszewicza, Święta 5 8466
- Zgubiono paszport zagraniczny Antoniego Kozińskiego, Krakow. Przed. 91 8478
- Ostrzega się przed nabyciem skradzionych lub zgubionych w drodze z Miawy do Warszawy, albo w tramwaju № 17. 13 sztuk pożyczki premyjowej №№ 0464001, 0464002, 0464003, 0464004, 0464005, 04640011, 0464051, 0464053, 0464054, 0464055, 0464061, 0719501. 3 świadectwa tymczasowej pożyczki odrodzenia № 93391 na sumę 3,500 — № 96414 na mk. 900 zł . . . na mk. 1000. 15.000 marek w gotówce, oraz 2 paszporty na imię Heleny, Anieli i Wandy Hadelman. Uczelwego znalazcę uprasza się o zwrot powyższych papierów i gotówki za nagrodę, pod adresem: Artur Handelman, Śniadeckich № 6 m. 20 8494
- Zgubiono paszport na imię Janusza, Emilia, Serwacego Bożeckiego i małolatnego syna Bolesława, Nowowiejska 27 8516
- Zgubiono dwa paszporty Icka i Ryfki Tryntel, Dzielna 54 8513
- Zgubiono paszport zagraniczny Teodora Pacnta, Żorawia 42 8517

- Zgubiono kartę powołania Jana Berlina Solec 51 8519
- Zgubiono kartę pobytu Rozalji Donchin, Miodowa 4 8531
- Skradziono paszport niemiecki na imię Pawła Komperta, Zabkowska 40 87
- Zgubiono paszport i kartę powołania do wojska Zelig Tekeł, Twarda 23 8361
- Zgubiono paszport i kartę odroczenia Mordki, Biela Podlaska 8377
- Zgubiono książeczkę oszczędnościową wyd. przez Rochaczewskie Kазначейство Maurycyego Stefana Borowskiego, Chmielna 81 8236
- Zgubiono indeks z wyższej szkoły handlowej w Warszawie Władysława Sosnowskiego Krak. Przed. 40 8238
- Zgubiono paszport i książeczkę służbową Szlinger Fajgi Hudes, Marszałkowska 15 8243
- Zgubiono dokument podróży Józefa Książczak, Szkolna 4 8249
- Zgubiono kartę zwolnienia z wojska Teodora Gadalińskiego, Wązki Duńskiej 5 8275
- Zgubiono paszport i patent Jana Koszowskiego, Nowy Świat 34 8279
- Zgubiono paszport i kartę odroczenia Józefa Gawrońskiego, 8250
- Zgubiono paszport i dowód kolejowy Konstantego Niedzwieckiego Terespolska 48 8280
- Zgubiono paszport zagraniczny Ireny Muszański, Piękna 8292
- Zgubiono tymczasowy dowód osobisty i urlop bezterminowy Uszera Roniszteja, Pawia 52 8298
- Skradziono paszport i kartę odroczenia, Izraela Eugielmana, Waliów 14 8330
- Skradziono paszport zagraniczny i Affidwet Samuela Jakóba Bekmana, Pawia 22 8352
- Zgubiono paszport zagraniczny Ewy Godyckiej Cwizko, Zielna 25 8360
- Zgubiono paszport, i bezterminową zwolnienie z wojska Franciszka Szpakowskiego, Brukowa 19 8383
- Zgubiono paszport i kartę odroczenia Moska Naftala, Lichtensztejna Górczewska 42 8214
- Zgubiono paszport i kartę powołania do wojska Zejbusia Kuperunycza, Dzika 18 8046
- Zgubiono paszport i odroczenie Channa Moszka Feigenbrauma, Nowolipki 51a 8054
- Zgubiono paszport i papiery inwa-

- lidzkie Stkniśrawa Kwiatkowskiego Wolska 38 8086
- Zgubiono odroczenie od wojska Wojciecha Błachni, Wolność 11 8092
- Skradziono paszport i kartę powołania do wojska Hersza Czarny, Dzielna 31 8114
- Zgubiono prawo jazdy samochodem Kazimierza Byczyńskiego, Młocińska 13 8144
- Zgubiono paszport zagraniczny Chany Frajdy Goworczyk, Proste 10 8146
- Zgubiono paszport i kartę odroczenia Eljasza Luksenberga, Nowolipie 4 8176
- Zgubiono paszporty Chany Litman i Jachel Rzyzy, Nowolipki 57 8151
- Zgubiono paszport zagraniczny Gidal Golde, gm. Dmochy Glinki pow. Ostrowski 8181
- Zgubiono paszport i wezwanie do wojska Edwarda Gorskiego, Rybna 14 8197
- Zgubiono paszport i kartę powołania Moszka Żelazo, Miła 45 8205
- Zgubiono paszport i kartę zwolnienia Rachmela Weima, Radzyńska 25 8207
- Zgubiono paszport i kartę mundurową Wincentego Komorowskiego, Ziota 48 8184
- Zgubiono legitymację № 34 Jana Mielczarka, Piękna 42 8003
- Zgubiono kwit wydany przez bank Warszawski na sumę mk. 60.000 Szuluna Szapira, Miła 5 8011
- Zgubiono urlop bezterminowy Jana Dominika, Młynarska 3 8019
- Zgubiono paszport i kartę opałową Marji Koziowskiej, Ziota 38 8021
- Zgubiono zwolnienie z wojska Bolesława Rogalskiego, Zakroczyńska 13 8031
- Zgubiono kartę odroczenia Moszka Tario, Mrla 21 8037
- Zgubiono paszport, urlop bezterminowy i kartę opałową Antoniego Kębasa, Gęsia 3 8043
- Zgubiono dwa paszporty Marj i Andrzeja Kleczkowskiego Pawłów 8053
- Zgubiono dwa paszporty Ruchli i Moszka Kanarek, Sienna 84 8059
- Zgubiono paszport zagraniczny Ruchli Siedleckiej, Zabkowska 12 8071
- Zgubiono kartę odroczenia Moszka Niska 35 8127
- Zgubiono paszport i kartę powołania Pawła Wiśniewskiego, Siedlecka 12 8214

ŁÓDŹ.

Zagubione paszporty i dowody osobiste.

- Beck Hersz.
- Epsztein Eika
- Biatek Franciszek
- Frankental Majer
- Kon Feliks
- Rytowa Zenda
- Zawizek Maksimilian
- Zondsztajn Chaim
- Gekbart Naca
- Efinger Izrael
- Stateczny Bolesław
- Muszynki Jan
- Michalik Bronisław
- Brzerzyński Moszek
- Goldfarb Mana
- Tolhajzer Jan
- Mar Karolina
- Antczak Stanisław

- Kochański Zebor
- Damer Pawel
- Getsztajn Sura
- Funkel Sura
- Bialek Szterna
- Nowak Kamilja
- Stempel Antoniga
- Blettman Szmul
- Ryk Hlicja
- Wylink Faja
- Sandler Moszek
- Gorecki Czesław
- Piękniewski Leon
- Rozental Icek
- Jarecka Marja
- Adlar Ariel
- Neumark Herman
- Halbersztadt Herc
- Polaczek Aleksander
- Golec Adolf
- Hübner Ludwig
- Plaserka Aurelja
- Walczak Adair
- Krawiecki Efrom

- Flakowski Feliks
- Wajnkranc Izrael
- Pawłowska Estera
- Minc Josek
- Koluszkowski Władysław
- Berger Sruł
- Bolman Anna
- Kornhajm Jankel
- Krol Bronisława
- Konówna Pesa
- Kulawicki Marcin
- Jabłoński Feliks
- Bernblut Marjan
- Jerozolimski Ch.
- Fajgenblat Icek
- Laznowski Hajsze
- Kiński Szmul
- Jadlicko Gitte
- Kuk Marjan
- Josno Brucha
- Stasiak Tekla
- Hochinan Leba
- Krauskopf Kimel
- Laufert Wawrzenc

- Kullgowski Stanisław
- Orzel Henia
- Synagom Dawid
- Liske Chaja
- Tac Icek
- Zylberberg Tenda
- Kiermer A.
- Kielc Oskar
- Łaszewski Andrzej
- Mucha Maryjanna
- Szlachmanowicz Hersz
- Drajszpil Szymon
- Bergbaum Izrael
- Likman Liser
- Goldberg Gabriel
- Frydman Izrael
- Makowec Dawid
- Rawicz Lajb
- Mudelman Ruchla
- Mokros Henryk
- Rutkowski Moszek
- Borkowska Feliksa
- Solarz Laja
- Holer Chaja

- Wicentowska Miria
- Śpiewak Jenta
- Organkiewicz Szymon
- Traub Izrael
- Gincburg Marjan
- Szymański Antoni
- Kac Psachja
- Kjrszenbaum Icek
- Szaja Frogla
- Krawczyk Władysław
- Rozencwajk Hersz
- Lasman Abram
- Szymczak Antoni
- Chmielnicki Dawid
- Rozental Lina
- Baj Dwora Cynia
- Druka Kazmiera
- Getle Maika
- Głowacki Wojciech
- Uszerowicz Gitla
- Plotrkowska Doba
- Milczarek Ignacy

